

Prezenta lucrare conține __pagini

NUMELE ȘI PRENUMELE

CLASA:

NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI EVALUATOR	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	SEMNĂTURA

SIMULAREA EVALUĂRII NAȚIONALE

CLASA a VIII-a

Anul școlar 2022 – 2023
Limba și literatura română

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

GUFI: Cum te cheamă, văzătorule?

ROBDEROUĂ: Robderouă mă cheamă, rege al orbilor!

GUFI: Frumos nume, n-am ce zice. Stai colea, Robderouă, șezi pe lada care te-a adus la piele... Te vom judeca repede, Robderouă, ca să nu mai ai timp să ne spui și alte minciuni și să ne împuiezi capul precum ai făcut cu domnița noastră, care nu mai e vrednică de nimica... Și numai din cauza ta s-a stricat această domniță, de va trebui s-o pedepsim să culeagă un milion de păpădii, că nu mai e bună pentru țara orbilor... Și numai când i se vor vindeca fumurile o vom ierta...

IOLA (Plânge încet): Și ce? Am să culeg păpădii și am să le spulber în vânt...

ROBDEROUĂ: Nu plânge, Iola, ochii sunt pentru văzut, nu pentru plâns. Doar te-am învățat atâta lucru...

GUFI: Gura! Să n-aud nici păs. Eu vorbesc aici. Robderouă, recunoști că ești vinovat? [...].

ROBDEROUĂ: Eu, de recunoscut, aș recunoaște. Numai un gând și o nelămurire nu-mi dau pace...

GUFI: Ce nelămurire? Îți dregem noi nelămuririle, cât ai bate din palme.

ROBDEROUĂ: Nu pricep un lucru, măritule. De ce te-ai apucat mata și-ai dat cu spoială peste frumoasele culori cu care era împodobit palatul? E chiar aici sub tălpile noastre, un frumos păun zugrăvit în mii de culori. Și văd că repede te-ai aplecat și l-ai mânjit cu alb-cenușiu. De ce?

GUFI (mârâind): Cum îndrăznești?...

ROBDEROUĂ: Și, pe la colțuri, pereții sunt plini de culori. Ba un galben ca aurul, ba un verde ca iarba, ba un roșu ca focu' și un albastru cum e cerul... La ce ți-a trebuit să acoperi totul [...].

UN CURTEAN: Culori zici, pe la colțuri? (trezită) E pe bune?

ALT CURTEAN: Un păun? Sub picioare?

GUFI: E nebun! E turbat! Luați-l de pe mine! Aruncați-l în puț! Să terminăm odată! [...].

ROBDEROUĂ: De ce te temi de culori, rege al orbilor? De ce nu lași palatul în toată frumusețea lui? Ce te sperie așa? Uite, chiar lângă mine se răsucesc o spirală de frunze, numai verde și galben, numai roșu și mov... [...].

GUFI: Nu-l credeți, fraților! E un șarpe veninos. L-am încălzit la sân, și acu', uite cu ce ne alegem... Puneți-l la zdup cu căluș la gură! Aruncați-l de pe turn! Zenol! Bubi! Am dat poruncă! [...].

(Personajele s-au răspândit, fascinate, și palpează pereții.)

UN CURTEAN: Albastru zici...

ALT CURTEAN: Verde ca iarba...

AL TREILEA CURTEAN: Roșu ca focu' [...].

GUFI: Înapoi! Nu vă atingeți de nimic! Nu puneți mâna pe nimic!

ROBDEROUĂ: De ce ți-e frică, rege al orbilor? Ori te temi că acela care va ghici culorile va începe mai apoi să vadă?

UN CURTEAN: Cum? Se poate?

ALT CURTEAN: Să vedem cu ochii noștri?

GUFI: Minciuni! Ocări și minciuni! Are gura mare! Minte de stinge. Nu există culori. Ochii nu-s pentru văzut. Văzutul nu e pentru-nvățat...

ROBDEROUĂ: Ba și văzutul se-nvață, jupâne! Mai întâi vezi cu degetele, apoi cu ochii.

TOȚI: Oare? Nu e șagă? Se poate?

ROBDEROUĂ: Se poate, se poate... Mergem pe-ncercate... Uite, Iola vede deja zece culori [...].

UN CURTEAN: Zece culori? Iola, e adevărat?

IOLA: E. M-a-nvățat să vad.

UN CURTEAN: Așa-i, viteazule?

ALT CURTEAN: Ne poți învăța văzutul?

AL TREILEA CURTEAN: Ne poți dărui culorile? [...].

ROBDEROUĂ: Nu e mare lucru. Mergeți singuri de-a lungul pereților. Unde veți simți că arde, acolo e roșu. Unde veți simți o mângâiere, acolo e verde. Unde veți simți că vi-s grele degetele, acolo e maroniul. Singuri veți învăța văzutul, de veți avea curajul de a vă apuca. Și când veți voi să vedeți de-a binelea [...].

(Matei Vișniec, *Țara lui Gufi*)

Textul 2

„Culoarea, la fel ca timpul, ne însoțește permanent. Se află alături de noi din clipa în care deschidem ochii, dimineața, până când îi închidem din nou, seara. Ne înconjoară din toate direcțiile, într-o varietate infinită. Încercați chiar acum să examinați, pentru o clipă, culorile din jur: vă asigur că vor fi mai multe decât puteți număra. Petrecem atât de mult timp din viață printre ele, încât rareori ne oprim în loc ca să le înțelegem. Știm cu toții ce înseamnă roșu sau albastru, după cum știm ce înseamnă un minut sau o oră. Dar situația se complică dacă ne propunem să le descriem. Haideți să fim sinceri, oare știm cu adevărat ce este culoarea?”

Mulți acceptă teoria de bun-simț că este o proprietate obiectivă a lucrurilor sau lumina pe care ele o reflectă. Spunem că frunzele copacilor sunt verzi, deoarece ele oglindesc lumină verde – un verde la fel de real ca frunzele. Culoarea, susțin alții, nu populează câtuși de puțin lumea fizică, ci există doar în ochii sau în mintea privitorului. Ei consideră că dacă un copac se prăbușește în pădure și nu este nimeni care să asiste la întâmplare, frunzele lui sunt lipsite de culoare, pentru că, de fapt, culoarea nu există ca lucru în sine; ci există doar oameni care o văd. Într-un fel, ambele teorii sunt corecte. Culoarea este obiectivă și subiectivă - „locul”, după cum spune Paul Cézanne, „unde creierul nostru se întâlnește cu Universul”. Culoarea este creată atunci când lumina din lume este înregistrată de ochi și interpretată de minte. Avem de-a face cu o operațiune labirintică, urmare a unui lung lanț de evenimente fizice, chimice și biologice. Această idee ne invită să ne gândim la culoare nu ca la un substantiv, ci ca la un verb, și să schimbăm interogația „Ce este?” cu o alternativă mai utilă: „Cum se petrece culoarea?” [...].

De fapt, sistemul vizual este unic, deoarece nu există două persoane care să interpreteze în același fel aceeași informație luminoasă. Culorile mai ajută creierul să ia hotărârea când să se trezească și când să meargă la culcare, ce să mănânce și ce să cumpere, ce anume să îi placă și ce emoții să încerce. Ele ne influențează permanent dispoziția și comportamentul, deși suntem rareori conștienți de asta.”

(James Fox, *Istoria culturală a lumii povestită de culori*)

A.

1. Notează, din textul 1, două desene pe care regele Gufi le acoperă cu alb-cenușiu. **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Gufi vrea să îl judece pe Robderouă pentru că:

- a) este un văzător.
- b) a venit să o pețască pe lola.
- c) a învățat-o pe lola să vadă.
- d) îl înfruntă pe acesta.

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

James Fox crede că oamenii creează culoarea când:

- a) examinează obiectele din jur.
- b) lumina este înregistrată de ochi.
- c) lumina este interpretată de minte.
- d) combină procese fizice, chimice și biologice.

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**
După ce Robderouă le dezvăluie curtenilor existența culorilor din palat, aceștia devin:

- a) curioși.
- b) indiferenți.
- c) temători.
- d) melancolici.

Răspuns corect:

5. Notează "X" în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Regele Gufi nu vrea să o ierte pe lola.		
Robderouă a învățat-o pe lola să vadă varietăți nelimitate de culori.		
Curtenii pot învăța să vadă, dacă își doresc cu adevărat.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Există specialiști care cred despre culori că nu există în lumea fizică.		
Pentru a percepe culoarea, oamenii fac o operațiune complexă.		
În general, culorile nu ne influențează dispoziția.		

6. Precizează, în două – trei enunțuri, rolul didascalilor în textul dramatic, valorificând textul 1. **6 puncte**

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SIBIU

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în enunțul „Și numai din cauza ta s-a stricat această domniță, de va trebui s-o pedepsim să culeagă un milion de pădăii, că nu mai e bună pentru țara orbilor” sunt utilizate, în ordine, cu:

- a) sens figurat, sens figurat.
- b) sens figurat, sens propriu.
- c) sens propriu, sens figurat.
- d) sens propriu, sens propriu.

Răspunsul corect:

4. Există o relație de polisemie între cuvintele subliniate în enunțurile din seria:

2 puncte

- a) A înghițit dumicatul cu mare plăcere. Dumeritul îi ajută pe cei care încă nu au înțeles.
- b) Pasărea captivă își imploră suratele să o ajute. Fiind liberă, pisica umblă pretutindeni.
- c) În sat, sunt multe case cu acoperiș de tablă. Ionel m-a bătut la table.
- d) Andrei are obiceiul să întârzie la prima oră. Nu vreau să ratez niciun obicei de Crăciun.

Răspuns corect:

5. Selectează, din fragmentul următor, trei verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza: „Stai colea, Robderouă, șezi pe lada care te-a adus la pieire... Te vom judeca repede, Robderouă, ca să nu mai ai timp să ne spui și alte minciuni și să ne împuezi capul precum ai făcut cu domnița noastră [...]”

6 puncte

Verbul selectat	Modul verbului selectat

6. Alcătuieste un enunț interogativ, în care substantivul *domniță* să fie în cazul genitiv (1) și un enunț exclamativ, în care să existe un complement direct.

6 puncte

(1)

(2)

7. Transcrie două construcții verbale diferite din enunțul: „De ce te-ai apucat mata și-ai dat cu spoială peste frumoasele culori cu care era împodobit palatul?”, precizând felul acestora.

6 puncte

A large rectangular area containing 25 horizontal lines, intended for writing answers.

A large rectangular area containing 25 horizontal lines, intended for writing or drawing.